

Kasmet paskutinę sausio savaitę minint Europos gimdos kaklelio vėžio prevencijos savaitę siekiama atkreipti dėmesį į šios ligos prevencijos būtinybę.

Gimdos kaklelio vėžys – vienas dažniausiai moterims diagnozuojamų onkologinių susirgimų. Kasmet pasaulyje ši klatinga liga nustatoma daugiau nei pusei milijono pacienčių, o Lietuvoje šio vėžio diagnozę išgirsta apie 500 moterų. Anksti nustatčius ląstelių pakitimus, pradėdamas gydymas, nelaukiant, kol jie progresuos į vėžinius. Laiku diagnozavus ikivėžinę ligą ir ją pagydzius galima išvengti vėžio. Jeigu kelias ligai užkertamas laiku, išsaugoma moters sveikata ir darbingumas.

Iktivėžinės būklės, gimdos kaklelio vėžys ankstyvoje stadijoje, kaip ir dauguma onkologinių ligų, pradžioje jokių simptomų neturi. Anksčiausi simptomai, skatinantys atkreipti dėmesį, yra kraujingų išskyrų pasirodymas ne mėnesinių metu, kraujo pasirodymas po lytinių santykių ar ginekologinės apžiūros.

Žmogaus papilomos virusas (ŽPV) infekcija – didžiausia rizikos veiksnys susirgti gimdos kaklelio vėžiu. Sužinoti, ar moteris yra užsikrėtusi šiuo virusu, galima atlikus ŽPV tyrimą skystoje terpėje.

Simptomai dažniausiai atsiranda gerokai pažengus ligai. Tai – gausūs nereguliarūs kraujavimai tarp mėnesinių, nemalonus kvapo vandeningos išskyros iš makšties, gali atsirasti metastazių nulemti nusiskundimai dėl gimdos, gimdos kaklelio navikų spaudimo į aplinkinius organus, šlapimtakių, inkstų veiklos sutrikimai. Kuo anksčiau diagnozuojama liga, tuo gydymas sėkmingesnis. Diagnozavus ikivėžines būkles, penkerių metų išgyvenamumas yra 100 proc. susirgus onkologine liga, kol liga yra tik gimdos kaklelyje, per penkerius metus išgyvena apie 60 proc. moterų, o ligai išplitus į tolimuosius organus – tik penktadalis susirgusių.

Pati efektyviausia prevencija ir didžiausia apsauga nuo ligos – rizikos veiksnių vengimas, saugi lytinė elgsena, vakcinacija, reguliarus dalyvavimas gimdos kaklelio patikros programoje. Skiepijimas labai sumažina tikimybę susirgti gimdos kaklelio vėžiu, bet nei viena iš priemonių neapsaugo 100 procentu. Todėl labai svarbu dalyvauti patikros programoje. Lietuvoje nuo 2024 metų pradėta vykdyti gimdos kaklelio vėžio patikra moterims nuo 25 iki 60 metų.

Parengta pagal Nacionalinio vėžio instituto ir visuomenės sveikatos specialistų informaciją.